

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen sotilaskurinpitolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 40/1997 vp sotilaskurinpitolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Eduskunta, jolle lakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 13/1997 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sotilaskurinpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilaskurinpitolain (331/1983) 33 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 652/1991,

muutetaan 1 §, 2 §:n 3 ja 4 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9, 10 ja 12 §, 18 §:n 1 kohta, 25 a §, 27 §:n 2 momentti, 36 §, 38 §:n 3 momentti, 39 §:n 3 momentti, 41, 44 ja 45 §, 45 a §:n 1 momentti ja 45 b §,

sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 3 ja 4 momentti, 12 §, 27 §:n 2 momentti, 38 §:n 3 momentti, 44 §, 45 a §:n 1 momentti ja 45 b § mainitussa laissa 652/1991, 25 a § laissa 1259/1988 sekä 36 § ja 39 §:n 3 momentti laissa 374/1990, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 1259/1988 kumotun 23 §:n tilalle uusi 23 § ja 25 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1259/1988, uusi 3 momentti sekä lakiin, siitä mainitulla lailla 374/1990 kumotun 40 §:n tilalle uusi 40 §, seuraavasti:

1 §

Sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 2 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta voidaan rikoslain 45 luvun alaiselle henkilölle oikeudenkäynnissä tuomita kurinpitorangeistus tai kurinpitomenettelyssä määrätä kurinpitoseuraamuksena kurinpitorangeistus tai -ojennus niin kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kurinpitomenettelyssä kurinpitosakkoa määrätään vähintään yhdeltä ja enintään kolmeltäkymmeneltä päivältä sekä poistumisrangaistusta vähintään yksitoista ja enintään viisitoista vuorokautta.

Kurinpitosakon rahamäärä yhdeltä päivältä on yksi viidesosa sakotettavan keskimääräisestä kokonaispäivätulosta, kuitenkin vähintään asevelvollisuuslain (452/1950) nojalla

palvelevalle maksettavan suurimman päivärahan suuruinen. Asevelvollisuuslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) nojalla palvelevalle kurinpitosakon rahamäärä yhdeltä päivältä on hänen päivärahaansa suuruinen tai, jollei hän saa päivärahaa, asevelvollisuuslain nojalla palvelevalle maksettavan suurimman päivärahan suuruinen.

8 §

Jos rikoksenteijä on suorittanut kurinpitomenettelyssä määrätyn rangaistuksen tai kurinpito-ojennuksen joko kokonaan tai osaksi ja hänet tuomitaan sen jälkeen samasta rikoksesta tuomioistuimessa rangaistukseen, on jo täytäntöönpantu rangaistus ja ojennus otettava kohtuullisessa määrin huomioon vähennyksenä tai katsottava rangaistuksen

täydeksi suoritukseksi.

9 §

Sotilasvirassa palvelevalla sekä henkilölle, joka on nimitetty puolustusvoimissa virkamieheksi määräaikaiseen virkasuhteeseen määrättyä sotilastehtävään, saadaan rauhan aikana kurinpitomenettelyssä määrätä vain kurinpitosakkoa tai antaa varoitus tai muistutus.

Sotilasvirkaan koulutettavalle oppilaalle saadaan 1 momentin estämättä määrätä kaikkia tässä laissa tarkoitettuja, kurinpitomenettelyssä määrättäviä seuraamuksia, jollei asetuksessa toisin säädetä.

10 §

Kurinpitorangeistus tai -ojennus saadaan määrätä, jos rikoksesta epäilty on myöntänyt syyllisyytensä tai jos hänen syyllisyyttään voidaan muuten pitää selvänä.

Asiaa ei kuitenkaan saa käsitellä kurinpitomenettelyssä, jos:

- 1) rikoksen tehnyt ei enää ole rikoslain 45 luvun alainen;
- 2) asianomistaja vaatii asian käsiteltäväksi tuomioistuimessa;
- 3) useista rikoksista jostakin on nostettava syyte tuomioistuimessa ja rikoksilla on yhteyttä keskenään; taikka
- 4) samaan rikokseen osallisista jotakuta on syytettävä tuomioistuimessa eikä asian ratkaisemista erillisenä ole pidettävä tarkoituksemukaisena.

12 §

Oikeus määrätä kurinpitorangeistus on joukko-osaston komentajalla ja häntä ylemmällä kurinpitoesimiehellä. Lisäksi joukkoyksikön komentajalla on oikeus määrätä asevelvollisena palvelevalle varoitus ja poistumisrangaistus ja perusyksikön päälliköllä varoitus.

18 §

Kiinniottamisen saa suorittaa:

- 1) sotilasvirassa palveleva sekä virkamieheksi määräaikaiseen virkasuhteeseen puolustusvoimissa nimitetty, sotilastehtävään määrätty kiinniotettavan esimies;

23 §

Kiinniottamiseen oikeutetulla henkilöllä on oikeus kiinniottamisen, pidättämisen tai arestirangaistuksen täytäntöönpanon aloittamisen yhteydessä tarkastaa henkilö sen varmistamiseksi, ettei tällä ole hallussaan esineitä tai aineita, jotka voivat vaarantaa säilyttämisen tai joilla tämä voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut vaaralliset esineet tai aineet on otettava tarkastettavalta pois. Ne on palautettava hänelle vapaaksi päästämisen yhteydessä, jollei siihen ole lain mukaan estettä. Alkoholijuoman ja huumausaineen osalta on meneteltävä niin kuin 27 §:ssä säädetään.

25 §

Etsintänä ei pidetä asevelvollisuuslain taikka naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain perusteella palveluksessa olevan käyttöön luovutetun varustekaapin siisteyden ja kaapissa säilytettävien puolustusvoimien varusteiden kunnan tarkastamista.

25 a §

Tämän lain 18 §:ssä tarkoitettu kiinniottamiseen oikeutettu sotilas saa määrätä puolustusvoimissa palvelevan moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan tai muussa rikoslain 23 luvussa tarkoitettussa tehtävässä toimivan henkilön kokeeseen, joka tehdään tämän mahdollisesti nauttiman alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi. Koe voidaan tehdä ajotehtävää tai muuta rikoslain 23 luvussa tarkoitettua tehtävää suorittavalle taikka tällaiseen tehtävään ryhtyvälle. Koekesta kieltäytynyt on velvollinen alistumaan pakkokeinolain 5 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun henkilönlkatsastukseen.

Edellä tarkoitettu koe on tehtävä siten ja sellaisella menetelmällä, ettei siitä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa tutkittavalle.

Pääesikunta antaa tarkemmat ohjeet kokeen tekemisestä.

27 §

Luvattomasti hallussa tavattu puolustusvoimien omaisuus, kuten aseet, ampuvatarvikkeet ja räjähdysaineet sekä huumausaineet ja luvattomasti hallussa olleet alkoholijuomat

saadaan ottaa talteen. Alkoholijuoma saadaan asetuksella säädettävien edellytyksin pitää sotilasviranomaisen hallussa tai hävittää. Huumausaineen osalta on meneteltävä niin kuin huumausainelaisissa (1289/1993) säädetään.

36 §

Kurinpitoesimiehen on huolehdittava siitä, että valittajalla on palveluksen estämättä mahdollisuus laatia valituskirjelmä ja että hän voi osallistua kurinpitovalituksen oikeuskäsittelyyn.

Kurinpitovalituksen käsittelyssä noudetaan, mitä sotilasoikeudenkäyntilaisissa tarkoitettujen rikosasioiden käsittelystä säädetään. Seuraamuksena saadaan määrätä myös kurinpito-ojennus. Jos valittaja jää saapumatta oikeuteen ilmoittamatta laillista estettä, kurinpitovalitus voidaan käsitellä ja ratkaista valittajan poissaolosta huolimatta.

Kurinpitovalituksen tekemistä ja käsittelemistä ei estä se, että rangaistu on 39 §:ssä tarkoitettulla tavalla suostunut kurinpitorangeistuksen täytäntöönpanoon.

38 §

Kumotessaan päätöksen esimies voi määrätä asian otettavaksi uudelleen käsiteltäväksi tai ottaa sen itse välittömästi ratkaistavakseen taikka saattaa asian toimivaltaiselle syyttäjälle. Asiaa uudelleen käsiteltäessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään.

39 §

Arestin ja tuomioistuimen tuomitseman poistumisrangaistuksen täytäntöönpano voidaan aloittaa, vaikka päätös ei ole saanut lainvoimaa, jos tuomittu antaa siihen kirjallisen suostumuksensa.

40 §

Kurinpitoseuraamuksia varoitusta, kurinpitosakkoa, ylimääräistä palvelusta ja muistutusta lukuun ottamatta ei voida panna samanaikaisesti täytäntöön.

Jos samalla kertaa tulee täytäntöönpantavaksi erilaisia seuraamuksia, pannaan kurinpitorangeistukset täytäntöön ennen kurinpito-ojennuksia. Jos ojennuksen täytäntöönpano on jo aloitettu, se suoritetaan loppuun ennen kurinpitorangeistuksen täytäntöönpanon aloittamista.

41 §

Kurinpitomenettelyä valvova esimies saa määrätä kurinpitomenettelyssä määrätyn kurinpitorangeistuksen tai -ojennuksen täytäntöönpanon lykättäväksi tai keskeytettäväksi, jos hän on valvonnan tai kantelun käsittelyn yhteydessä havainnut kurinpitopäätöksessä olennaisen virheen.

Joukko-osaston komentaja voi lykätä kurinpitoseuraamuksen täytäntöönpanoa tai keskeyttää täytäntöönpanon, jos rangaistun tai ojennetun terveydentila niin vaatii taikka jos on muu erityisen painava syy.

44 §

Arestirangaistus, jonka suorittaminen on kesken silloin, kun rangaistu muusta kuin terveydellisestä syystä olisi kotiutettava, suoritetaan loppuun arestina niin kuin 42 §:ssä säädetään.

Aresti muunnetaan maksuksi, jos arestin täytäntöönpanoa ei ole aloitettu ennen kotiuttamista tai asevelvollinen kotiutetaan terveydellisestä syystä.

Arestia maksuksi muunnettaessa vastaa kukin suorittamatta oleva täysi arestivuorokausi kahden päivän kurinpitosakkoa. Muuntamisen suorittaa joukko-osaston komentaja noudattaen 2 §:n 4 momentissa ja 43 §:n 1 momentissa säädettyjä perusteita.

45 §

Kurinpitosakko pannaan täytäntöön noudattaen sakkorangeistuksen täytäntöönpanosta annettuja säännöksiä. Maksamatonta kurinpitosakkoa ei kuitenkaan saa muuntaa vankeudeksi.

Samassa järjestyksessä pannaan täytäntöön myös 44 §:n 2 momentissa ja 45 b §:ssä tarkoitettu maksu.

45 a §

Samalla kertaa täytäntöön pantavat poistumisrangaistukset on täysin määrin laskettava yhteen. Rangaistusten näin yhteenlaskettu aika saa kuitenkin olla enintään neljäkymmentä vuorokautta. Sama koskee samalla kertaa täytäntöön pantavien poistumiskieltoojennusten yhteenlaskettua aikaa.

45 b §

Poistumisrangaistus, jonka täytäntöönpanoa ei ole vielä aloitettu tai jonka suorittaminen on kesken rangaistun kotiuttamisajankohtana, muunnetaan maksuksi.

Poistumisrangaistusta maksuksi muunnettaessa kukin suorittamatta oleva täysi poistumisrangaistusvuorokausi vastaa yhden päivän kurinpitosisakkoa. Muuntamisen suorittaa joukko-osaston komentaja noudattaen 2 §:n

4 momentissa ja 45 a §:n 1 momentissa säädettyjä perusteita.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Laki

rikoslain 45 luvun 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain 45 luvun 25 §, sellaisena kuin se on laissa 321/1983, seuraavasti:

45 luku

Sotilasrikoksista

25 §

Arestirangaistusta suorittava sotilas, joka luvattomasti poistuu arestista taikka rikkoo siihen liittyvän poistumisrajoituksen, taikka poistumiskielto-ohjennusta tai poistumisran-

gaistusta suorittava sotilas, joka rikkoo poistumisrajoituksen, on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, *täytäntöönpanorikkomuksesta* kurinpitorangeistukseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Laki

sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 8 §, 10 §:n 1 momentti ja 21 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 709/1991, seuraavasti:

8 §

Jos sotilasta tai muuta rikoslain 45 luvun alaista henkilöä syytetään sekä sotilasoikeudenkäyntiasiana käsiteltävästä rikoksesta että muusta rikoksesta, saadaan ensiksi mainittua rikosta koskeva syyte tutkia siinä tuomioistuimessa, joka on oikeudenkäynnistä rikosasioissa annettun lain (689/1997) 4 luvun mukaan toimivaltainen käsittelemään jälkim-

mäistä muuta rikosta koskevan syytteen, jos se asian laadun, selvityksen esittämisen tai muun erityisen syyn takia on tarkoituksenmukaista. Jos muu kuin sotilasoikeudenkäyntiasiana käsiteltävä rikos on tehty samalla teolla sotilasoikeudenkäyntiasiana käsiteltävän rikoksen kanssa ja rikos on sotilasoikeudenkäyntiasiana käsiteltävään rikokseen nähden vähäinen ja jos rikoksia koske-

vien syytteiden käsitteleminen yhdessä on tarkoituksenmukaista, voidaan myös muuta kuin sotilasoikeudenkäyntiasiana käsiteltävää rikosta koskeva syyte tutkia tämän lain mukaisessa järjestyksessä.

Milloin kaksi tai useampi henkilö, joista joku ei ole sotilas tai muuten rikoslain 45 luvun alainen, on syytteessä osallisuudesta 2 §:ssä tarkoitettuun rikokseen, saadaan asia 1 momentissa säädetyin edellytyksin tutkia kaikkien kohdalta siinä tuomioistuimessa, joka on oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 4 luvun mukaan jonkun osallisen osalta toimivaltainen.

Tuomioistuin, jonka toimivalta määräytyy tämän pykälän mukaan, käsittelee asian säännönmukaisessa kokoonpanossaan. Sen toimivaltaa määrättäessä ei sovelleta, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 4 luvun 11 §:ssä säädetään.

10 §

Alioikeuden sotilasjäsenistä toisen tulee olla upseeri ja toisen opistoupseeri, aliupseeri tai sotilasammattihenkilö taikka miehistöön kuuluva sotilas.

21 §

Sotaoikeuteen kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Toisen jäsenen tulee olla upseeri ja toisen opistoupseeri, aliupseeri tai sotilasammattihenkilö taikka miehistöön kuuluva sotilas.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

_____

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1997

_____

